

2408 in basi PIGH., in basi marmorea POMP. ap. Gamm. Marini apud aedes dominorum POMP., in scala domus dominorum IVC., in scala dominorum PIGH.; 'Marini habebatur' FLOR. — Marino oppidum non solum vicinum est ei loco ubi fuerunt Bovillae (*le Fratocchie*), sed etiam eiusdem domus Columnensium cuius ille; ceterum hanc ex Bovillarum ruinis prodiisse manifestum est ex v. 11. — S. I. PANV. *Nel Quirinale già nella casa di M. Pomponio Laeto* LIG. (Taur. 1). *Bovillae sono state due, l'una fù nella via Appia, come è detto più oltre, l'altra fù città nell' Hernici Latini populi colonia Romana, che fù assegnata a' soldati veterani dal grande Augusto* (citatur Iunius Nypsa [sic], i. e. liber coloniarum), *la quale hoggidà la sua memoria è conversa nel nome del Castro Morone, di cui fa testimonianza la iscrizione che quivi si trova in sino ad hoggidà, et paulo post si trova nella piazza d'esto luogo la dedicatione fatta a Lucio Acilio della tribu Pomptina* LIG. 4. (Alias coniecturas de situ Bovillarum antea protulerat Ligorius in libro edito *delle antichità di Roma Venet. 1553 f. 50'*). — Arretii STROZZI (cod. Flor. 12) de inscriptione lateris sinistri, errore; cf. huius corp. vol. XI n. 294\*, 2.

L · ACILIO · L · F · POMPT · EVTYCHE  
NOBILI · ARCHIMIMO · COMMVN · MIMOR  
ADLECTO · DIVRNO · PARASITO · APOLL  
TRAGICO · COMICO · ET · OMNIBVS · CORPORIB ·  
5 AD · SCAENAM · HONOR · DECVRIONI · BOVILLIS  
QVEM · PRIMVM · OMNIVM · ADLECT · PATRE  
APPELLARVNT  
ADLECTI · SCAENICORVM · EX · AERE · COLLATO  
OB MVNERA ET PIETATEM IPSIVS ERGA SE  
10 CVIVS · OB · DEDICATION · SPORTVLAS · DEDIT ·  
ADLECTIS · SING · X · XXV · DECVR · BOVILL · SING · X · V ·  
AVGVSTAL · SING · X · III · MVLIER · HONOR · ET · POPVLO · SING · X · I ·  
DED · III · IDVS · AVG · SOSSIO · PRISCO · ET · COELIO  
APOLLINARE · COS · CVRATORE · Q · SOSIO · AVGVSTIANO

a. p. Chr. 169

'ex latere dextro' IVC., i. e. intuentibus sinistro:

in latere intuentibus dextro collocat FLOR.; 'ex latere sinistro' IVC.

ORDO ADLECTOR					
AELIV	S	TROPHIMI	O	PLAVTIV	S RECEPTV S
AELIV	S	LATINV	S	AELIV	S HYLA S
AELIV	S	EVTYCHE	S	CAEENNIVS	SECVNDV S
AELIV	S	TROPHIMV	S	VALERIV	S EVTYCHIA N
5	ASENNIV	S	PLEBEIV	S	PETRONIVS FAVO R
SETIV	S	LVPERCVS	SEN	VLPIV	S SATVRNI N
AELIV	S	AGLAV	S	SOSIV	S AVGVSTIA N
AELIV	S	LASCIVO	S	POMPONIVS	QVADRA T
POMPEIV	S	ALEXANDE	R	SETINV	S LVPERCVS IVN
10	CVRTIV	S	PONTIV	S	NEVSONIVS CLARIANV S
VLPIV	S	IVSTV	S	POSTVMIVS	PALATINV S
ANNIV	S	FEROXS	SEN	VOLVMNIVS	FAORABI L
VLPIV	S	CANDIDV	S	AELIV	S VRBICVS CVR
VETVRIV	S	CELSIANV	S	AELIV	S NATALI S
15	AELIV	S	PRIMIGENIV	S	AELIV S APRILI S
DASVMIV	S	CARV	S	AVRELIV	S ATTALV S
AELIV	S	SVAVI	S	VALERIV	S QVIRINALI S
LVCCIV	S	SABINV	S	AVRELIV	S FELIX S
ACILIV	S	ADLETV	S	AVRELIV	S CLIRIOLV S
5	VLPIV	S	AMARANTV	S	AVRELIV S ROMVLV S
FLAVIV	S	NAICV	S	MINDIV	S FLORV S
LABIENV	S	FABIANV	S	POMPONIVS	SASCIANV S
CVRTIV	S	AVGVSTA	L	FABIV	S PATRICIV S
BISINIV	S	FFLI	X	IVLIV	S CORYMBV S
10	AELIV	S	ISOCHRYSV	S	FLAVIV S CANDIDV S
IVLIV	S	TROILLV	S	AVRELIV	S PLEBEIANV S
VALERIV	S	CANVSINV	S	IVLIV	S VRBANV S
ARRECINVS	S	PRISCIANV	S	PLAVTIV	S VINICIANV S
ANNIV	S	FEROX	IVN	AVRELIV	S VOLVSENV S
15	AVRELIV	S	EVHODV	S	AVIDIV S FATALI S

Integram, id est et anticae et laterum inscriptiones, proponunt Iucundus cod. Ver. f. 128, Magl. f. 105; Anonymus saeculi decimi sexti in codice olim Stroziano nunc musei Florentini 8 p. 21 (anticam cum latere intuenti dextro) et p. 22 (lat. sinist.), non de visu, ut pleraque alia, sed ex schedis antiquioribus, ut ipse significat (inde inscriptionem lateris sinistri repetivit Car. Strozzius in codice suo nunc musei Florentini 12 f. 22 et rursus f. 28, adnotans altero loco 'ex Acciajolo dno. Angelo 1465', qua in re videtur error subesse, altero 'dal mio libro lacero'); denique Gruter 1089, 6 (inde Orelli 2625), cui miserat Pighius; omnes ex uno eodemque fonte. Diversum fortasse exemplum habuerat is qui solam anticam proponit Pomponius Laetus n. 149 apud Gammarm f. 69' (inde Peutinger cod. 526 f. 14); hoc exemplum repetunt Ferrarinus Reg. f. 101' (Ferrarinum ut videtur rursus exscripsit manus aliena in cod. Marucell. A 79, 1 f. 64) et Alciatus Feae f. 76' (inde Choler f. 106); item ex simili exemplo Ligorius Taur. vol. 4, licet dicat habuisse se *per mano di M. Alfonso Fantino gentiluomo d' Interdotio, habitatore di Ferrara*. Inscriptionis anticae pars legitur apud Panvinium fast. ad a. 922 (inde Manutius orth. 198, 6; Smetius ed. 152, 4; Ligorius Taur. vol. 1) corrupta. Hoc exemplo et Iucundiano usus Gutenstenius misit Grutero 330, 2 anticae inscriptionem cum lateris sinistri inscriptionis principio sumptam, ut finxit, ex ms. cod. Metelli.

Variam lectionem adposui Iucundi, Anonymi Florentini, Pighii apud Gruterum, in inscriptione frontis etiam Pomponii apud Gammarm. Versuum divisio nostra est.

1 POMPI Pomp. — EVTYCHE Pomp. Iuc. Flor., EVTYCHAE Pigh. — 2 MINOR Pomp. Flor. — 3 ADLECTO Pomp. — 4 TRAGICO Iuc. (Ver.), TRAGICO Iuc. (Magl.). — Verba PRIMO SVI TEMPORIS post COMICO addit Pigh. — CORPORIB Pomp. Pigh., CORPORIBVS Iuc. Flor. — 5 SAENAM Iuc. (Ver.) — 6 ADLECTOR Flor. — PATREM Flor., PATRE reliqui. — 8 ADLECTE Pomp. — CONLATO Flor. — 11 X·XXV] XXXV Pomp. — X·V] XV Pomp. — 12 X·III] III Pigh. vel potius Grut. (X omissa errore typographico), XIII Pomp. — X·I] XL Pomp. — 13 DED] DEDIC Flor. Pigh. — SOSSIO Iuc. Flor. Pigh., SOSIO Pomp. — PRESCO Iuc. Flor. — CAELIO Pomp. — 14 APOLLINARE Pomp. — SOSSIO Flor. — Recensionis Gutenstenianae apud Gruterum 330, 2 adscripsi principium: L·ACILIO·L·F·POM·CVTICLAE | NOBILI·ARCHIMIMO·COMMVNI | MVNERE·ADLECTO·DIVRNO·PARA|SITO·APOLL·TRAGICO·COMICO·PRIMO | SVI·TEMPORIS·OMN·CORP·DECOR | AD·SCAENAM·HONOR, et finem: DEDIC·III·IDVS·AVG·SOSIO | PRISCO·ET·COELIO·APOLLINARE | COS | CVRATORE·Q·SERVIO·TROPHIMO; ubi quae dedi litteris rectis, ea ita comparent iam apud Panvinium, reliqua de suo adiecit Gutenstenius.

Latus intuenti sinistrum. ADLECTOR] ADLECTORVM Pigh.; totum versum om. Flor. — I, 1 TROPHIMO Iuc., TROPHIMI Pigh., TROPHIMVS Flor. — 3 IVLYCHOS Iuc., LVLYCHOS Flor., EVTYCHES Pigh. — 5 DIASENNIVS Iuc. Flor., DIASEMIVS Pigh.; correxi adhibita inscriptione urbana infra citata.

— 6 SETINIVS Flor., SELINIVS Iuc. Pigh.; cf. II, 9 et inscriptionem urbanam infra relatam. — 7 AGLIVS Pigh. — AGLAVS Iuc. Pigh., AGLA Flor. — 12 FEROXVS Flor., FEROX Iuc. Pigh. — 13—15 collocat Iucundus inter II, 12 et 13. — 14 VETVRIVS om. Flor. — 15 PRIMIGENI Iuc. Pigh., PRIMIGENIT Flor. — II, 1 PLANTIVS Iuc. — 3 CAESERNIVS Pigh. — 9 SETINVS Iuc., SETINIVS Flor., SELINIVS Pigh. — LVN Iuc. — 11 POSTVMIVS CLARIANVS (hoc vocabulo errore ex v. 10 repetito) PALATIN] (margo) Flor. — 13 CVR om. Pigh.

Latus dextrum. I, 1 DASVVIVS Flor. — 3 LVCCIVS Iuc., LVCIVS Flor. Pigh.; fortasse scr. TVCCIVS. — 4 ATILIVS Pigh. — ADLETVS Iuc. Pigh., ADLECTVS Flor. — 5 AMARANVS Flor., AMARANTVS Iuc., AMARANTHVVS Pigh. — 11 TROILLVS Iuc., TROILVS Flor. Pigh.; fortasse scr. ZOILLVS. — 13 TRISCIANVS Iuc. — II, 1 ATALVS Pigh. — 2 QVINALIS traditur. — 3 FELIX Flor., FELICIS reliqui. — 6 FLORVS] FLAVS Pigh. — 13 PLAVTIVS VINICIANVS Flor., PLAVCIVS VRVCIANVS Iuc., PLANCIVS MUCIANVS Pigh. — 14 VOLVSENVS Flor., CIOLVSENVS Iuc., CIOLVSANVS Pigh.

Tricena nomina in lateribus perscripta in duas columnas nominum denuum quinum divisi mera coniectura, praeunte Pighio.

L. Acilio L. f. Pompt. Eutyche[ti], nobili archimimo, commun(i) mimor(um)<sup>1)</sup> adlecto, diurno parasito Apoll(inis), tragico, comico, et omnibus corporib(us) ad scaenam honor(ato), decurioni Bovillis, quem primum omnium adlect(i) patre(m) appellarunt, adlecti scaenicorum ex aere collato ob munera et pietatem ipsius erga se. Cuius ob dedication(em) sportulas dedit adlectis sing(ulis) denarios XXV, decur(ionibus) Bovill(ensium) sing(ulis) denarios V, Augustal(ibus) sing(ulis) denarios III, mulier(ibus) honor(atorum) et populo sing(ulis) denarios (singulos). Ded(icata) III idus Aug(ustas) Sossio Prisco et Coelio Apollinare cos., curatore Q. Sosio Augustiano<sup>2)</sup>. Basim dedicaverunt adlecti scaenicorum noti praeterea ex titulo urbano Corp. VI n. 10118, ubi parasitus Apollinis dicitur [ad]lectus scaenae, et ex fragmento Tiburtino infra edito. Bovillis statua dedicata est propterea quod Eutyches ibi erat decurio, fortasse inde oriundus. — Nasennius Plebeius et Setinus Lupercus memorati inter adlectos loco quinto et sexto redeunt in hac inscriptione Romae ut dicitur a. 1733 effossa, nunc musei Vaticani: D. m. C. Iuli Unionis. C. Nasennius Plebeius et P. Setinus Lupercus heredes fecerunt. Edita est et ab aliis et ab Orellio 2257.

1) Id est in commune mimorum.

2) Huius curatoris nomen redit in albo adlectorum lateribus basis inciso (lat. sinistr. II, 7); sed mirum est non ei adscribi titulum curatoris, sed alii ex adlectis, Aelio Urbico (lat. sinistr. II, 13).

2409 tabula marmorea rep. effossionibus institutis a Vinc. Colonna, curam agente Poletti, ibi ubi fuerunt Bovillae (alla sinistra della via Appia presso le Frattocchie); inter rudera theatri antiqui POLETTI. Nunc Romae in hortis Colonna.

C · DISSENIO · C · DISSENIO · QVIR · C · DISSENIO		
C · F · QVIR · FVSCO	FVSCO · PRAEF · FABR	C · F · QVIR · FVSCO
HADRIANO	CVRATORI · ET · PATRONO	SABINIANO
C · DISSENIUS · FVSCVS	ALBANI LONGANI	C · DISSENIUS · FVSCVS
5 PATER · HONORE		PATER · HONORE
PVBLICE · OBLATAE	BOVILLENSES · OB · MERITA · EIVS	PVBLICE · OBLATAE
STATVAE · CONTENT · SVA	H · C	STATVAE · CONTENT · SVA
PEC · FEC		PEC · FEC

Descripsit Hübner. Poletti *Notizie del giorno* 4 Iun. (n. 22) 1826 (inde sine dubio ephemeris *Gazzetta di Milano* 12 Iun. 1826 nobis non visa, ex qua repetivit Orelli syll. n. 119).

2410 tabula lapidis Albani, desecta, ut vidit Marinius, de latere basis alicuius. Rep. mense Oct. 1728 XI. circiter ab urbe lapide via Appia humi iacens, euntibus ad rura collis Albani dextrorsum; deinde Romae apud Vettorium VETT. Apud eundem vidit MAFF. Aptd card. Zeladam MAR. Nunc in museo Vaticano (*Gall. lap. Dii II*).

LOCVS ADSIGNATVS AB C DISSINIO C F QVIR. fusco	
CVRATORE REIPVBLICAE BOVILLENSIVM DEDICATA	
VIII K IANVAR SEX SVLPICIO TERTVLLO Q TINEIO sacer	24 Dec. 158
5 DOTE COS CVIVS OB DEDICATIONEM DEDIT ORDINI decuri	
ONVM SING HS VIII ITEM ORDINI AVGVSTALIVM Sing. iis ..	
QVOD PERMISERVNT IN CLVPEO QVOD EI POSVERVNT ante	
sic TEMPLVM NOVVM	PINGERE EFFIGIEM Manliae
SEVERINAE VIRGI	NIS ALBANAЕ MAXIMAE soro
RIS SVAE POST EX urceus	CESSVM VITAE EIVS hic
10 PRIMVS COMITIA	MAGISTRATVVM creandorum
CAVSA INSTITV	IT M CIVICA BARBARO m. meti
lio REGVLO COS	ANNO VRBIS CONDITAE dececx?
con) SENTIENTE	C · DISSINIO · FVSCO · CVR

Descripsit Henzen. Fr. Vettori misit Gorio epistula data d. 16 Iul. 1729 (cod. Maruc. A 63); Maffei mus. Veron. 268, 10 (inde Donati 169, 2), qui vidit; Marini Arv. p. 654. Orelli n. 3701.

1 DISSINIO omnes; conlata n. 2409 requiritur DISSENIO. — 3 c pro Q Mar. — 13 C-DISSINIO solus Henz.; ....o Vett., in lacuna om. Maff. et Mar.

Supplementa pleraque sunt Marini. — Nomen eius cui dedicata fuit haec basis nescimus, cum frontis inscriptionem non habeamus; sed fratrem eum fuisse Ma...ae Severinae constat ex v. 7, fuisse eum Manlium Severum, cuius est n. 2413, facilis est coniectura, unde supplevi v. 7 fin. Ma[n]liae], sed minime certa.

2411 Bovillis HENZ. (cf. ad n. 2407).

FLAVI	
FILI	Descripsit Henzen.
ALBANI · LONGANI bo	2 ante FILI litteram T
VILLENSES · PATRONO	evanidam significat Henzen;
	ego fuisse crediderim F[el]i[ci] vel simile quid.

2412 lamina aenea, reperta, ut dicebatur, Bovillis, extabat Romae apud Io. Bapt. Guidi.

M · VALERIO · ASIA tico ii m. iunio silano cos a. 46

M · LIVIVS · M · F · FAL · MAX	
NVM · BOVILLIEN	
5 AVGVSTALITAT	
SVAE · ET · FAENI ae	C. L. Visconti <i>Giornale arcadico</i> vol. 144
IN · HVNC · ANN	(1856) p. 33.
ITRO	

2413 cippus parvus marmoreus. Nel giardino di Carlo Ant. Magnini a Castel Gandolfo BARB. Romae in aedibus Quirinalibus pontificis GVD. errore, ut puto. In museo Magnino FABR. Nunc in aedibus Matthaеiorum. — Bovillis adtribui non solum propter v. 5. 6, sed etiam propter locum, quo primum descriptus est.

D M	
L · MANLIO L F PAL	
SEVERO REGI SAC	Descripserunt Henzen et Bormann.
RORVM FICTORI	Legitur manu ignota
5 PONTIFICVM · P · R · III	in cod. Barb. 29,
VIRO BOVILLENSI	148; Gudius ms.
VM · COLLECTANE	388, 2, qui vidit;
O · DVLCISSIMO ET	Fabretti 460, 89;
INDVLGENTISSIMO	Donati 76, 3 ex
10 ERGA SE FECIT ·	schedis Stoschianis.

Orelli 2281 cum adn. Henzeni. Huius corporis vol. VI n. 2125.

3 mihi videtur Manlius Severus rex sacrorum fuisse ibi ubi quattuorvir, id est Bovillis; aliter Mommsen ad huius corporis vol. VI l. c.